

◀ Specialist Tom Jilesen van ABZ Diervoeding (rechts) voert een meting uit door middel van de GMI-techniek. Varkenshouder Henri Peters (links) krijgt vervolgens inzicht in de resultaten.

Met een echografie kan de spier- en spekdikte van gelten en zeugen gemeten worden in verschillende stadia van de cyclus. Daarmee krijgt de zeughouder inzichtelijk hoe de varkens preciezer naar behoefte gevoerd kunnen worden.

'Door metingen meer inzicht in wanneer zeug extra voer nodig heeft'

Resultaatverbetering dankzij meten spier- en spekdikte

Varkenshouder Henri Peters haalt dankzij het meten van de spier- en spekdikte bij zijn gelten en zeugen het maximale uit zijn varkens. Door de dieren veel beter naar behoefte te kunnen voeren, maakten en maken zijn cijfers sprongen. Zo ging de ondernemer in twee jaar tijd van 30 naar 33 gespeende biggen per zeug per jaar. Ook zijn vleesvarkens groeien harder.

Peters loopt tevreden door de kraamstal. „Het laatste half jaar loopt het zo goed“, zegt de varkenshouder blij. „Ik heb een mooi afbigpercentage, lever goede biggen af, de zeugen hebben een goede melkproductie en de voeropname is stabiel.“ Twee jaar geleden was dit anders. Daarom wilde de ondernemer uit Leunen (LB) met een gesloten varkensbedrijf met 365 zeugen en 2.900 vleesvarkensplaat-

sen zijn resultaten verbeteren: „Ik vond mijn vervangingspercentage te hoog en merkte dat ik een tweedeworpsdip had bij de zeugen.“ Dat laatste komt vaker voor, weet Theo ter Maaten, voerspecialist varkens bij ABZ Diervoeding. „Gelten komen vaak al met een bovengemiddelde spierlaag aan in de stal. Daarna groeit de spierlaag ook nog op het bedrijf. Na de eerste worp, waarbij een fors verlies

van de spierlaag plaatsvindt, zie je dat de zeug in de herstelfase eerst de spierlaag weer aan wil vullen. Het gevolg is veel meer terugkomers, een tweede worp die tegenvalt of de mindere kwaliteit van de tomen.“ Om de kans op de tweedeworpsdip te verkleinen en de resultaten te verbeteren, keek Peters met Ter Maaten wat gedaan kon worden in 2019. Ze

besloten om de Gen Massa Index-techniek (GMI-techniek) in te zetten. Met echografie kan de spier- en spekdikte van gelten en zeugen gemeten worden in verschillende stadia van de cyclus. ABZ Diervoeding kan daarmee inzichtelijk krijgen hoe de gelten en zeugen preciezer naar behoefte gevoerd kunnen worden. De metingen worden door de specialisten Tom Jilesen en Naomi ten Tije van het diervoederbedrijf gedaan. De varkenshouder krijgt vervolgens inzicht in de resultaten en aan de hand daarvan kan het voeder- en/of voerschema aangepast worden.

Vijf momenten

Het meten van de spier- en spekdikte gebeurt op vijf momenten: tijdens de opfok, op dag 80 in de dracht, als de zeug of gelt de kraamstal ingaat, als ze de kraamstal uitgaat en op dag 28 van de dracht. Elke vier weken vindt er dus een meting plaats, legt Ter Maaten uit. „Het is wel belangrijk te vermelden dat het alleen bij de eerste tot en met de vierde worps-zeugen gebeurt. De focus ligt op de jongere dieren omdat het meer kans geeft om te sturen of te repareren. Bij oudere worps-zeugen is het lastiger om

bij te sturen en het levert ook minder rendement op.“ Bij Peters werden in 2019 eerst alle gelten en zeugen gemeten. Toen de resultaten verbeterden, werd er afgeschaald in het aantal dieren die gemonitord werden. Als er wordt gemeten, dan wordt een groep van minimaal tien tot twintig zeugen uit een groep gepakt om een representatief beeld te krijgen. Ook wordt dan niet meer elke cyclus gemeten; alleen als er een dip zit in de voeropname of de biggen net te licht zijn bijvoorbeeld. „In afstemming bekijken we wanneer en of we eventueel vaker moeten meten“, aldus Ter Maaten. Peters is enthousiast over het gebruik van het systeem. „Door de GMI-techniek merk je een resultaatverbetering in de hele cyclus: van de pasgeboren big tot het vleesvarken dat afgeleverd wordt. Alle varkens zijn gezond en vitaal.“ Ook geven de resultaten van de metingen hem handvaten om te sturen in de voeding. Peters gebruikt brijvoer in twee fasen bij de zeugen en de vleesvarkens. „Eerder deed ik veel op gevoel, maar sinds deze techniek bij mij wordt toegepast, heb je veel meer inzicht in wanneer zeugen extra voer nodig hebben en op welk moment dat is in de cyclus.“

Sinds de metingen is hij zijn voerschema gaan aanpassen. Dit waren geen drastische ingrepen. Zo is bijvoorbeeld het starten met bijvoeren van melk van dag 4 naar dag 2 gegaan. De grootste verandering vond plaats in de kraamstal bij het lacto voeren. Peters: „We zijn naar een luxer lactovoer gegaan en ook sneller naar de top (7,5 kilo). We beginnen op 2,55 kilo en zitten bij de zeugen rond dag 13 op de top en bij de gelten rond dag 15. De top lag hiervoor rond dag 18. Via de app kun je alles zien en de voerschema's makkelijk aanpassen aan de behoefte van het dier.“

Top meer naar voren

Ter Maaten vult aan: „Door de 6.000 metingen die we als ABZ Diervoeding al hebben gedaan, weten we dat de volgende worp al begint op dag 10 in de kraamstal. De zeug moet dan dus genoeg energie hebben om het worpproces te laten slagen en om te kunnen herstellen voor de volgende cyclus. Als je de top meer naar voren haalt, dan valt de zeug minder af en uiteindelijk heb je dan ook minder herstelvoer nodig, wat weer kosten bespaart. Ook komt dat de volgende worp weer ten goede. Je krijgt goede, ▶

Bedrijfsinformatie

Henri Peters heeft samen met zijn vrouw een gesloten varkensbedrijf in Leunen (LB). Hij houdt 360 TN70-zeugen in een 3-wekensysteem. Daarnaast heeft hij 2.900 vleesvarkensplaatsen. Momenteel speent hij 33,1 biggen per zeug per jaar. De uitval in de kraamstal is zo'n 8,4 procent en het vervangingspercentage van de zeugen 37,2. De vleesvarkens behalen momenteel een groei van circa 930 gram per dag. Deze worden aan de gangbare markt geleverd.

Peters gebruikt brijvoer in twee fasen. „Eerder deed ik veel op gevoel, maar sinds deze techniek bij mij wordt toegepast, heb je echt veel meer inzicht in wanneer zeugen bijvoorbeeld extra voer nodig hebben.”

gezonde en vitalere biggen en de levensproductie van de zeugen is hoger.”

Hoger afbigpercentage

De GMI-techniek werpt bij Peters vruchten af. In 2019 lag zijn aantal gespeende biggen per zeug per jaar op 30,87. In twee jaar tijd is dat aantal gestegen naar 33,11. Het afbigpercentage bij de tweede worps-zeugen ging met circa 13 procent omhoog van 77,64 naar 90,48 procent. De uitval in de kraamstal zakte van 10,1 procent per zeug per worp naar 8,4 procent. Ook het vervangingspercentage per zeug per jaar is omlaag gegaan. Deze lag in 2019 op 50,5 procent en is gedaald naar 37,2. Naast de resultaten bij de zeugen en biggen steeg ook de groei bij de vleesvarkens. Deze lag vorig jaar op 885 gram en inmiddels zit hij op 930 gram. Hij levert dit jaar 1.200 vleesvarkens meer af dan vorig jaar die ook nog eens 1,5 kilo zwaarder zijn. „Je maakt inschattingen maar die kunnen ook wel verkeerd uitpakken. Door de metingen kwamen we erachter dat we bijvoorbeeld na dag 80 meer voer moesten geven.” Peters merkt dat hij zelf ook ambitieuzer en

kritischer geworden is door de gegevens die hij nu heeft. „Eerder was ik tevreden met 900 gram groei, maar nu je meer inzicht krijgt door de GMI-techniek wil je meer. Je zoekt uitdaging. Ik hoop nu richting de 1.000 gram groei bij de vleesvarkens te gaan.” Ook bij de zeugenstapel merkt hij verschil. Zijn voeropname is nu vlakker (dag 1 tot 35: 3,3 kilo. 36 tot 80: 2,8 kilo. 81 tot dag 110: 3,0 kilo). „De voeropname bij de zeugen is veel stabielier omdat je ze echt naar behoefte voert door de metingen. Ik hoef nu veel minder zeugen weg te zetten in een hoge voercurve. Eerder moest ik dat wel bij 15 tot 20 procent doen om het conditiebehoud gelijk te trekken, maar dat is nu gezakt naar zo'n 5 procent.”

Voerkosten

Of de voerkosten zijn gezakt door het gebruik van de GMI-techniek, vindt Peters lastig te zeggen omdat de voerkosten momenteel sowieso al hoog zijn. Hij denkt dat hij met zijn totale voerkosten per afgeleverde big wel onder het gemiddelde zit. „Mijn deelsom is wel groter geworden. Ik kan de kosten nu delen

door 33 gespeende biggen en eerder was dat 30. Ik heb liever goed en duurder voer waarmee ik meer biggen speen dan voer waarmee ik kosten bespaar en minder biggen kan afleveren.”

Hoe Peters de toekomst ziet? „Mijn resultaten wil ik optimaliseren zoals de groei bij de vleesvarkens. Daarnaast hoop ik dat de zeugenstapel stabiel blijft.” Waarna hij afsluit met een lach: „Ik moet zeggen dat mijn werkplezier ook wel is verhoogd. Het is prachtig om te zien dat de zeug haar eigen biggen grootbrengt. Eerder bleef ik weleens aan het biggen verleggen. Dat is nu, mede door het 3-wekensysteem, niet meer het geval. Voor 100 procent van de zeugen zullen we het nooit goed doen, maar als 90 procent het goed blijft doen, dan loop ik met een goed gevoel door de stal.”

Tekst: Bas Lageschaar

Beeld: Susan Rexwinkel

Heeft u vragen en/of opmerkingen neem dan contact op met onze redactie via redactie@pigbusiness.nl of tel. 0314 - 62 64 38

25 euro kostenbesparing per zeug

Al vijf jaar past ABZ Diervoeding bij zeugen de GMI-techniek toe. Een noodzaak, stelt de diervoedercoöperatie. Want het blijkt dat bij moderne zeugen traditionele voerschema's, gebaseerd op gewicht of spekdikte, niet meer volstaan. Deze traditionele voerschema's blijken niet nauwkeurig genoeg om de daadwerkelijke conditie van zeugen in beeld te brengen. De spier- en spekdikte geven inzicht in de werkelijke conditie van de zeug. Door vervolgens voer en voerschema hierop af te stemmen, haalt een zeugenhouder het maximale uit z'n zeugen. Volgens de specialisten van ABZ Diervoeding kan dit per zeug jaarlijks 25 euro extra opleveren.

Een analyse van deze grote hoeveelheid GMI-gegevens leverde interessante nieuwe informatie op. Jacco Vessies, nutritionist bij ABZ Diervoeding: „Zo zien we dat zeugen de reserves gebruiken die ze beschikbaar hebben: vet of spier. Een vette zeug breekt vet af en een bevelede zeug breekt spier af. We zien dat driekwart van de zeugen al aan het einde van de dracht spier afbreekt. Duiken we dieper in de cijfers, dan blijkt dat vooral de hoogproductieve zeugen (met meer dan 17 totaal geboren biggen) spier afbreken; een echt risico bij moderne zeugen.” Ook andere voerleveranciers en onderzoekscentra zoals Schothorst Feed Research, zijn gestart met spier- en spekmetingen.